Cyan Magenta Yellow Black

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Голос України

№ 35 (3035)

СУБОТА
22 лютого
2003 року

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Боржники чекають: мине три роки і з них не спитають

Ранкове і денне засідання 21 лютого

На початку засідання Голова Верховної Ради Володимир Литвин привітав парламентаріїв з міжнародним днем рідної мови та оголосив, що керівником фракції ППУ і «Трудової України» обрано народного депутата Ігоря Шарова, представлятимуть фракцію також народні депутати Дашутін та Гуреєв.

Після оголошення запитів народних депутатів сесія перейшла до обговорення порядку денного. З інформацією Тимчасової слідчої комісії для з'ясування причин, що призвели до кризового фінансового стану банку «Україна», та перевірки дотримання законності під час його ліквідації виступив голова комісії народний депутат Віктор Король.

Доповідач, зокрема, наголосив, що до банкрутства найбільшого комерційного банку «Україна» призвела низка причин, серед яких названо відсутність контролю за його діяльністю, високий рівень корупції, невиправдані багатомільйонні кредити, завищені витрати на власні потреби. Нині 334 працівники банку притягнуто до кримінальної відповідальності.

Голова Тимчасової слідчої комісії нагадав, що кредитори банку «Україна» поділені на три черги. Вимоги першої черги, а це понад 47 тисяч фізичних осіб і більш як 50 тисяч юридичних, які мали рахунки в банку, задоволені. Їм повернуто понад 222,8 млн. грн.

(Закінчення на 2-й стор.).

До рідного слова — з любов'ю

Учора Голова Верховної Ради України Володимир Литвин зустрівся з колективом Національного музею літератури. Зустріч була приурочена до святкування Міжнародного дня рідної мови. А література, як відомо, — душа рідного слова, до якого треба ставитися трепетно і з любов'ю.

По закінченні розмови Володимир Литвин від імені найвищого законодавчого органу країни передав у дар музею естампи відомих українських художників. Докладніше про цю подію читайте в наступному числі «Голосу України».

Власна інформація.

ОФІЦІЙНО

Європа може бути самодостатньою

Учора в Києві відбувся симпозіум «Україна-Франція — ЄС: співробітництво заради безпеки і процвітання». Ініціаторами виступили депутатська група дружби «Україна-Франція», очолювана Сергієм Терьохіним, і дві організації з такою само назвою: проурядовий форум на чолі з Іваном Курасом та громадська асоціація під головуванням Мирослава Поповича. Взяв участь у роботі сипозіуму й Надзвичайний і Повноважний Посол Франції в Україні Філіпп де Сюремен. Як повідомив заступник голови оргкомітету Микола Михальченко, головна мета симпозіуму — з'ясувати, що заважає розвивати двостороннє співробітництво у політичній, економічній та науково-освітній сферах, а також які перспективи має ця співпраця з огляду на ситуацію, що склалася нині в Європі. Йдеться не тільки про розкол у зв'язку з американськими планами щодо Іраку, а й про зміцнення ролі Європи в інших питаннях: перспективи НАТО, інтеграційні процеси. Обговорювали і роль двійки «Франція-Німеччина» як локомотива європейської політики, а також наслідки перетворення двійки на трійку за участю Росії.

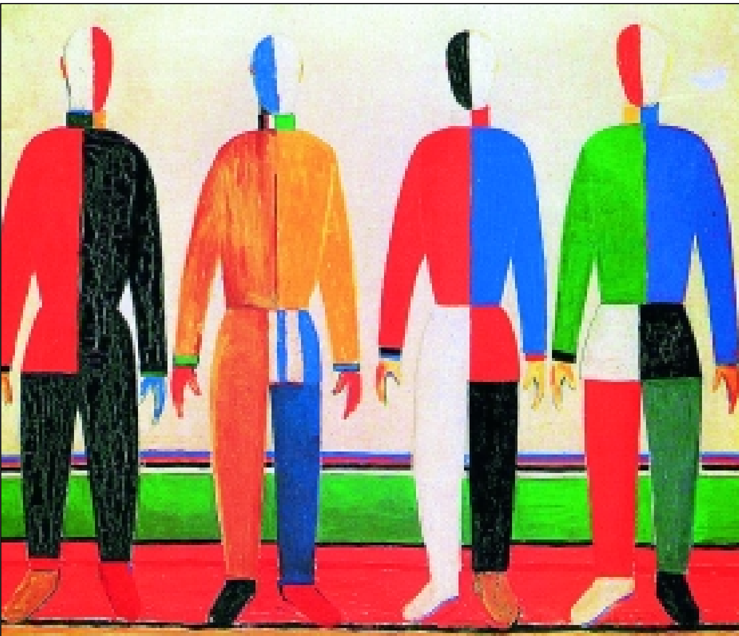
КАРТИННА ГАЛЕРЕЯ

Малевич Казимір Северинович (1878—1935 рр.)

Спортсмени

Супрематизм у контурі спортсменів

Матеріал про художника читайте на 3-й стор.

Воїнам Збройних Сил, ветеранам, усім громадянам України

Сердечно поздоровляю вас із всенародним святом — Днем захисника Вітчизни.

За традицією у цей день ми віддаємо шану тим, хто захищав Батьківщину від ворогів, відстояв її честь, свободу і незалежність у двобої з фашизмом у грізні роки Великої Вітчизняної війни, хто сьогодні з честю виконує конституційний обов'язок з оборони України, захисту її суверенітету, територіальної цілісності й недоторканності.

Створити тим, хто стоїть на сторожі мирної праці нашого народу, гідні умови для життя і служби, забезпечити їм надійний соціальний і правовий захист, робити все для підтримання на належному рівні боєздатності й боєготовності Збройних Сил — у цьому Верховна Рада України вбачає свій найважливіший обов'язок.

Бажаю воїнам великих успіхів у військовій службі, добра і щастя. Хай надихає вас на нові звершення в ім'я Батьківщини народна любов.

Низький уклін ветеранам, міцного вам здоров`я і благополуччя.

Вічна слава героям, які віддали своє життя, захищаючи Вітчизну!

**Голова Верховної Ради України
Володимир ЛИТВИН.**

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

ВІТАЄМО!

Солов'ї не тривожать солдатів

Серед наших успадкованих та новопризначених свят і дат 23 лютого залишається на особливому статусі

Свято тепер зветься День захисників вітчизни, і в цьому понятті є двозначність, бо всі ще пам'ятають, як воно звалося раніше, там не йшлося про твою вітчизну, а лиш про армію, в якій ти служив. Що поробиш — твоя вітчизна в XX столітті завжди не встигала створити свою армію, але справно народжувала солдатів для армій інших. Навіть нашу, нині сущу, армію ми не стільки створили, скільки позичили у тієї армії, котра відомо як звалася. Правда, солдати в ній — наші. Отож, двозначність очевидна. Але нема двозначності в самому понятті «солдат», і це так само очевидно.

Тому тут нема подвійного стандарту: всім зрозуміло, що свято держава подарувала передусім тим, хто його втратив з розпадом колись великої вітчизни, — хто скаже, що ці люди не заслужили свята?

(Закінчення на 7-й стор.).

У НОМЕР

«Гвинтики» завойовують ринок

Ювілейний, 500-й, компресор нової модифікації щойно відправив суміжникам — одній із вугільних компаній Донбасу — колектив сумського «Науково-виробничого акціонерного товариства ВНДІкомпресормаш». Сумчани чи не єдині в Україні розробники й виробники сучасного компресорного устаткування нового покоління — гвинтових компресорів, які використовуються практично в усіх галузях народногосподарського комплексу. Новинка відзначається високою надійністю і економністю. Так, зокрема, за енергозбереженням «гвинтики» переважають своїх поршневих «побратимів» у кілька разів, **повідомляє наш власний кореспондент Владислав ЖМУРКОВ.**

Наші трансформатори — Перу

У гострій конкурентній боротьбі з провідними зарубіжними фірмами запорізькі трансформаторобудівники виграли тендер на виробництво й поставку продукції до Перу. Перші чотири агрегати вже відправлено замовникам. Цього року колектив підприємства має намір збільшити обсяг продажів своєї продукції (порівняно з попереднім роком) на 30 відсотків і довести його до 48 мільйонів доларів США, **повідомляє наш власний кореспондент Олександр АБЛІЦОВ.**

Здали металобрух — звели будинок

Напередодні Дня захисника Вітчизни, 53 офіцери і прапорщики Вінницького гарнізону Військово-повітряних сил України отримають ключі від нових квартир у 10-поверховому будинку по вулиці Карла Маркса. Ще одну квартиру віддано солдатській удові. Управління Міноборони України використало кошти, отримані військовими від здавання на металобрухт старої техніки. Як повідомили у прес-службі ВПС, штаб яких розташований у Вінниці, ще 12,4 тисячі військовослужбовців очікують квартири. Півтори тисячі — лише у Вінницькому гарнізоні, **повідомляє наш власний кореспондент Віктор СКРИПНИК.**

СЬОГОДНІ В НОМЕРІ:

Карантин у київських школах продовжено до 26 лютого, а дніпропетровські учні будуть удома до 3 березня

ПОЛІТИКА

Боржники чекають: мине три роки і з них не спитають

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Ранкове і денне засідання 21 лютого

(Початок на 1-й стор.).

Вимоги другої черги складаються переважно з боргу перед Національним банком України. Заборгованість банку «Україна» перед Нацбанком на сьогодні разом з процентами становить 502 млн. грн. А під заставою в Нацбанку в Києві, обласних та районних центрах перебуває нерухоме майно «України» у кількості 655 приміщень балансовою вартістю в 350 млн. грн. Доповідач вважає, що в результаті незалежної оцінки цього майна його реальна вартість зміниться, і, найімовірніше, у бік збільшення. Нині, сказав голова комісії Віктор Король, це нерухоме майно — в оренді «Приватбанку». А подекуди приміщення «України», зазвичай елітні, почали вже активно розтягувати. Наприклад, в Одеській області частину передано облдержадміністрації. В. Король вважає, що ВР має невідкладно прийняти з цього питання законодавче рішення.

Найгострішу дискусію спричинила ситуація із задоволенням вимог третьої черги кредиторів «України». Річ у тім, що до неї віднесені найбільш постраждалі клієнти агропрому, фермерські господарства, заготівельні та переробні підприємства, сільська медицина та освіта аж до сільрад, які вели свої розрахунки в філіалах банку «Україна».

Головним джерелом наповнення ліквідаційної маси для розрахунків з кредиторами третьої черги, що складається з 57,5 тисячі юридичних осіб, має стати повернення кредитів боржниками банку «Україна». Проте вони злісно ухиляються від сплати боргів. Доповідач назвав суму неповернутих кредитів. Вона становить 1,3 млрд. грн. Повернуто лише 50 млн. грн., а 50 боржників мають борг в 1 млрд. грн. В. Король повідомив, що дехто, як наприклад, один з керівників банку Політуха «позичив» 10 млн. грн. і переховується. Але більшість боржників сподівається на те, що перечекають три роки і потім за ці борги з них вже ніхто не спитає. До ризикованих кредитів, що видавалися, причетні парламентарії, котрі перебувають у залі, сказав голова комісії, назвавши прізвища народних депутатів Віктора Тополова та Олександра Волкова.

Доповідач вважає, що злісними боржниками не займається, як того вимагає закон, Генеральна прокуратура. Зверталася комісія по допомогу і до Президента, бо трирічний строк відповідальності минає дуже швидко.

Тимчасова слідча комісія продовжує свою роботу, водночас працюючи над законопроектом «Про внесення змін до Закону України «Про врегулювання заборгованості за вкладеннями фізичних осіб, вкладників та інших кредиторів акціонерного комерційного агропромислового банку «Україна», яким, зокрема, передбачається оприлюднення в засобах масової інформації переліку таких боржників із зазначенням прізвищ власників та керівників підприємств-боржників і суми їхнього боргу.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Наступне пленарне засідання відбудеться 4 березня.

Григорій ГРИНЬ, Анатолій КАРАСЬ.

Цензуру «узаконили»

Вечірнє засідання 20 лютого

На пленарному засіданні народні депутати віддали 271 голос за обрання Геннадія Руденка головою Комітету з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи.

Затвердивши постанову про обрання суддів, Верховна Рада вирішила після цього ще одне кадрове питання.

— Трьох членів Національної ради з питань телебачення і радіомовлення ми давно визначили, а чотири кандидати на ще одну посаду носять це почесне звання з 25 вересня, — зазначив голова Комітету ВР з питань свободи слова та інформації Микола Томенко. — Серед чотирьох претендентів найбільше голосів набрала Тетяна Лебедева.

Проект закону України про внесення змін до деяких законів України, які стосуються пестицидів і агрохімікатів, представили голова підкомітету Комітету з питань аграрної політики та земельних відносин Сергій Терещук та Міністр агрополітики Сергій Рижук. Як з`ясувалося, 20 іноземних компаній, півтори тисячі суб'єктів торгують цими засобами. Потрібно запровадити ліцензування. Законопроект пом'якшує реєстрацію засобів захисту в нашій державі, визначено повноваження всіх центральних органів виконавчої влади — з питань аграрної політики, охорони здоров'я, екології та природних ресурсів. Раніше застосовували 120 тисяч тонн пестицидів та отрутохімікатів застарілого типу. Сьогодні — 17—18 тисяч тонн, норми витрат яких на один гектар низькі. Потрібна більш чітка і гнучка система використання, реєстрації, контролю і ліквідації пестицидів. А на думку Юрія Кармазіна, треба ввести суворий контроль на ввезення дослідних партій для випробування — бо що таке дослідна партія, які її розміри? Він застеріг від згортання власного виробництва. На сесії пролунали також заклики розвивати вирощування екологічно чистої продукції —без застосування хімії.

За результатами парламентських слухань «Суспільство, засоби масової інформації, влада: свобода слова та цензура в Україні» прийнято за основу проект закону про внесення змін до деяких законів України. Під час обговорення зазначалося, що надмірні судові позови до ЗМІ можна врегулювати державним митом. Висловлено побажання чіткіше вказати, що таке цензура, яка відповідальність за це і за переслідування журналістів.

Народні депутати внесли зміни до деяких законодавчих актів, спрямовані на приведення окремих положень у відповідність до Закону «Про судоустрій», проголосували в першому читанні за законопроект, який націлено на застосування міждержавних стандартів на вироби із золота і срібла. Зміну розмірів страхового внеску передбачають зміни до Закону «Про страхові тарифи на загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності». Верховна Рада затвердила ще одну державну нагороду — орден Данила Галицького.

Олексій КАВУН.

На горизонті з'явилося слово «війна»

Президент Національної академії наук України Борис Патон, народні депутати Людмила Супрун і Іван Курас, а також письменник Юрій Бедзик та академік НАН України Валерій Смолій звернулися з заявою до співвітчизників, урядів і народів США та Іраку, а також до ООН, Євросоюзу, країн НАТО, ЮНЕСКО, до різних держав, організацій і конфесій. На думку цих видатних представників Українського фонду миру, кожна людина «на своєму місці повинна зробити відповідний внесок, щоб не допустити війни, аби у третьому тисячолітті не було місця мілітаризації та війнам».

«Ми вважаємо, що США, беручи на себе обов'язки щодо формування нової системи світової безпеки, здатні вирішувати такі проблеми не військовими засобами, а мирним шляхом, — ідеться у заяві, — світ і без того збентежений наявністю таких явищ, як бідність, зубожіння, несправедливість, конфлікти, що спричиняють людські жертви і страждання». Водночас Україна, на думку представників Українського фонду миру, не тільки закликає до процесів роззброєння, а й є яскравим прикладом утілення принципів мирного співіснування. Тому що саме Україна свого часу добровільно відмовилася від ядерного потенціалу.

«Український народ знає, що таке біль і трагедія втрат, бо територією нашої країни пройшло дві світових війни, голодомори, чорнобильська катастрофа», — наголошується в заяві й підкреслюється, що «українська держава врахувала уроки історії і не зверне з обраного шляху». Автори заяви закликають усіх визнати головним орієнтиром ідею про найвищу цінність життя кожної людини.

Остаточне рішення — за депутатами

Рада національної безпеки та оборони України ухвалила рішення про направлення до району Перської затоки батальйону з хімічного, радіологічного та бактеріологічного захисту для забезпечення безпеки населення країн Близького Сходу. Про це повідомив секретар РНБО Євген Марчук, додавши, що остаточне рішення з цього питання має ухвалити Верховна Рада.

Для направлення українського батальйону потрібно офіційне запрошення країни, де він дислокуватиметься, котре має бути закріплено двосторонньою угодою. Вже готовий проект відповідного указу Президента, який буде підписано після отримання запрошення. Саме на його основі підготують відповідний законопроект, рішення щодо якого має ухвалити український парламент. Проте фракція КПУ вже заявила, що виступить проти направлення українського спецбатальйону.

Серед країн дислокації розглядають дві країни, одна з яких — сусід Іраку. При цьому батальйон не дислокуватиметься в самому Іраку, а також не братиме участі в бойових діях. РНБО доручила Кабінетові Міністрів вирішити питання, пов'язані з фінансуванням батальйону.

Є. Марчук не зміг назвати загальну суму фінансування, зазначивши, що лише транспортування українського батальйону обійдеться приблизно в 20 млн. гривень, які потім можуть бути компенсовані українській стороні. А видатки, пов'язані з компенсацією шкоди здоров'ю та життю українських військовослужбовців, здійснюватимуться згідно з внутрішнім законодавством України та міжнародними нормами.

Секретар РНБО наголосив, що батальйон уже сформований, він «у хорошій готовності» і нині перебуває в Самборі (Львівська область), укомплектований технікою та особовим складом.

ФОТОФАКТ

Тривають пошуки чотирьох гірників на шахті «Ясинівська-Глибока» державної холдингової компанії «Макіїввугілля». У ніч з середи на четвер там стався викид вугілля і метану. Під завалом опинилося десять гірників, шестеро з яких рятувальники вивели на поверхню.

На знімку: гірничорятувальники прямують до місця аварії.

Фото УНІАН.

Висловлюємо щире співчуття народному депутатові України, голові підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правової політики Сергію Петровичу Головатому у зв'язку з тяжкою втратою — смертю його батька

Петра Харитоновича ГОЛОВАТОГО.

В. ЛИТВИН, Голова Верховної Ради України;
Г. ВАСИЛЬЄВ, Перший заступник Голови Верховної Ради України;
О. ЗІНЧЕНКО, заступник Голови Верховної Ради України;
В. ЗАЙЧУК, керівник апарату Верховної Ради України.

Відкликано довідку, але не претензії

Черговою новиною на прес-конференції у ВР подивував представників ЗМІ народний депутат, колишній Генеральний прокурор Михайло Потебенько. Напередодні він сенсаційно заявив про серйозні претензії до нинішнього Генерального прокурора Святослава Піскуна, пов'язані з порушенням чинного законодавства за часів роботи останнього у ДПА. Ці факти широко повідомляли ЗМІ. За словами Михайла Потебенька, тричі до Комітету ВР з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності, членом якого він є, надходила інформація про можливі порушення в очолюваному тоді Піскуном податковому підрозділі.

Було створено слідчу комісію, до якої увійшов колишній Генеральний прокурор, і, судячи з усього, факти підтвердилися. Та ось Михайло Потебенько заявляє, що довідку про порушення в ДПА відкликано на підставі рішення голови комісії. На останній обставині Михайло Олексійович наголошував кілька разів. Він пояснює, що виникла потреба ще раз перевірити деякі обставини, а точніше, як було сказано, перепровірити деякі факти.

Сьогодні М. Потебенько схильний вважати, що Генерального прокурора Піскуна «підставили» його підлеглі. Хто саме? На його думку, це можуть бути люди, зацікавлені у виникненні конфлікту між колишнім і нинішнім керівниками прокурорського відомства. А ще точніше, як сказав М. Потебенько, ті працівники Генпрокуратури, яких він свого часу звільнив із цього відомства, а нинішній прокурор повернув. Цілком логічно, журналісти просили уточнити, чи не може нинішня конфліктна ситуація бути спричинена неоднозначними оцінками командами нинішнього і колишнього Генпрокурорів розслідування справи убивства Георгія Гонгадзе. Михайло Потебенько зізнався, що і цієї теми у з'ясуванні стосунків з Генпрокуратурою депутати торкалися. Особисто він нагадав С. Піскуну про необхідність об'єктивного логічного завершення цієї справи і не виключає, що деякі самоупереджені підлеглі нинішнього Генпрокурора могли пообіцяти пану Піскуну «райдужне» оперативне розслідування цієї заплутаної справи.

Водночас колишній Генпрокурор не боїться, що нинішнє послаблення претензій до Святослава Піскуна може означати відкат у розслідуванні і справи Гонгадзе, і фактів порушень у ДПА. Парламентарій сказав, що коли не буде належної реакції на ці факти, то питання знову винесуть на розгляд ВР.

Анатолій БЕНЬ.

СПОРТ

Друге життя НСК «Олімпійський»

Уряд України затвердив новий склад наглядової ради НСК «Олімпійський». Її головою призначено віце-прем'єр-міністра Дмитра Табачника. Ведуться передпроектні та проектні розробки перебудови головного спорткомплексу країни. Передбачається будівництво плавального басейну, легкоатлетичного манежу. Можливе також будівництво центру підготовки для юніорських збірних країни з футболу. Використовуватимуть інвестиції, зокрема УЄФА та ФІФА. Державні кошти не вкладатимуть.

На аренах країни і світу

Футбол. Кубок УЄФА. 1/8 фіналу. Перші зустрічі. «Герта» (Німеччина) — «Боавішта» (Португалія). 3:2. «Панатінаїкос» (Греція) — «Андерлехт» (Бельгія). 3:0. «Славія» (Чехія) — «Бешикташ» (Туреччина). 1:0. «Осер» (Франція) — «Ліверпуль» (Англія). 0:1. «Лаціо» (Італія) — «Вісла» (Польща). 3:3. «Селтік» (Шотландія) — «Штутгарт» (Німеччина). 3:1. «Малага» (Іспанія) — АЄК (Греція). 0:0. «Порту» (Португалія) — «Денізліспор» (Туреччина). 5:1. Поєдинки-відповіді — 27 лютого.

Футзал. Чемпіонат Європи (Італія). В останньому матчі групового турніру збірна України поступилася чинному чемпіонові світу — команді Іспанії — 0:3. Навіть нічия залишила б іспанців за бортом змагань. Однак наша команда посіла перше місце в групі. А сьогодні у півфіналі вона зустрінеться зі спортсменами Чехії. Другу півфінальну пару склали іспанці та італійці, які у вирішальному матчі переграли Росію, — 1:0.

Хокей. Чемпіонат СЄХЛ. І другий матч київський «Сокіл» виграв у чемпіона ліги, латвійського «Металургса» з Ліепаї — 2:1. Кияни очолюють турнірну таблицю чемпіонату. А сьогодні й завтра вони поміряються силами з іншим представником Латвії — ХК «Рига». Початок матчів у спорткомплексі «Авангард» о 13.00.

В. Б.

КОНКУРС «БІЗНЕС-КРОСВОРД»

Ми продовжуємо публікувати кросворди для конкурсу «Бізнес-кросворд»

Усього зареєструвалися й у такий спосіб взяли участь у першому турі конкурсу 262 особи. Нижче ми наводимо список учасників, що надіслали правильні відповіді, і набрану ними кількість балів:

1	Алекс Головченко	19,5
2	Дорохов Дмитро Борисович	19,0
3	Данилов Микола Миколайович	18,75
4	Данилова Олена Михайлівна	18,0
5	Черпак Сергій Іванович	17,5
6	Ніколайчук Тетяна Володимирівна і Лук'яненко Олена Василівна	17,0
7	Гребенюк Дмитро Вікторович	15,25
8	Артемчук Тетяна Олександрівна	15,0
9	Семчишин Богдан Васильович	13,75
10	Кудряшова Юлія В'ячеславівна	13,0

Інформацію про інших учасників ви можете знайти на сайті VlasnaSprava. Info.

Нагадуємо: для того, щоб взяти участь у конкурсі, необхідно скористатися одним із трьох можливих варіантів передачі відповідей: заповнити електронну версію кросворда на сайті VlasnaSprava. Info, переслати пронумеровані й класифіковані (горизонталь—вертикаль) відповіді на електронну адресу: crossword@vlasnasprava. Info або на факс 490-58-30. Зараховуються тільки ті відповіді, що були відправлені не пізніш як за 10 днів з дня виходу першої публікації в ЗМІ.

Докладна інформація про конкурс — у «Голосі України» за 25 січня, 8 лютого ц. р.
Кросворд № 3 дивіться на 8-й стор.

Жага домінування

ЛЮДИНА-ЕПОХА

Завтра Казимирові Малевичу 125 років

Дивно, що ми вже на такій чималій часовій відстані від доби фонтанування усіляких «ізмів». І від особистостей, які ганялися за творчими ідеалами в такт революції.

Казимир Малевич — поляк, котрий народився в Києві, став усталеним російським художником і, врешті-решт, належить світові. Він шукав свої ідеали, як і належить, з юнацьким пориванням. І навіть із життя пішов якось «ривком» — у 57 років після раптової тяжкої хвороби.

Мало не кожна людина за тих часів являла собою мікрореволюцію. Малевич блукав містами, напрямами, точками прикладання. У другому десятиріччі XX століття він вигадав супрематизм. Дехто каже, що слово це нічого не означає, але називає революційний, мало не броунівський, рух абстрактних форм — начебто прототипів майбутніх реальних конструкцій. А дехто вважає, що поняття «супрематія» митець добув із рідної польської, і перекладається воно як «домінування», «перевага».

Автор маніфесту «Від кубізму до супрематизму. Новий живописний реалізм» прагнув у своїй системі зафіксувати вищість кольору над рештою складників живопису. 1915 року Малевич експонував 39 супрематичних робіт, зокрема й одіозний «Чорний квадрат».

Для Казимира Малевича знайдений напрям не став якорем усього життя. Він шукав далі — викладав у Москві, Петрограді. Повертався до Києва, де теж викладав. 1919 року у Вітебську, коли там ще був Шагал, Малевич знову-таки когось навчав. І багато писав філософських текстів: задумливе місто на Двіні сприяло інтелектуальним вправам... (Усе це — в іншому хронологічному порядку, але яка різниця?..). Він виїжджав також до Європи — показував себе і віщував про нові малярські орієнтири. Повернувшись, потрапляв за грати. А 1930-го «загримів» до в'язниці ОГПУ в Ленінграді.

Отож шлях Малевича не був нудний. Як не буває нудним життя справжнього лідера, який до того ж володіє неабияким хистом переконання. Інакше як пояснити феномен його чорного квадрата, що його ось уже майже 90 років напружено, зосереджено розглядають натовпи аж ніяк не нерозумних людей.

Награвшися досхочу так званими «новими системами» в мистецтві, наостанку життя Малевич прийшов до реалізму. А ідеальна живописна реальність, до якої він пристрасно тягнувся, є міфом і досі.

Ольга КЛЕЙМЕНОВА.

АРТ-ПРОСТІР

Мудрість червоного золота

На одній із найпрестижніших виставок світу — Паризькому осінньому салоні (листопад-грудень 2002 року) — киянин ***Олександр КУДРЯВЧЕНКО*** *одержав третю премію. Хоча будь-яке змагання для художників — явище дещо безглузде. Бо в світі творчості ти або є, або тебе нема.*

І все-таки приємно, коли помічають. А надто серед 800 учасників із різних країн світу. Для 27-річного Олександра такий вояж не минув даром. Достатньо переглянути каталог Паризького салону, щоб упевнитися у вигідному становищі Олександра на тлі колег. Золотаво-прозора робота «Червоне», що просто світиться **(на знімку)**, просякнута біблійною мудрістю. Навіть якби художник не одержав призового місця, він повернувся б додому з яснішим усвідомленням себе, своєї ніші у світі мистецтва. Але добре, що все сталося саме так, як сталося.

Ольга КРАСОВСЬКА.

P. S. Про нашого героя читайте в «Голосі України» за 6 березня.

«Війна і мир» — і ми

АНОНС

Не кожна прем'єра нашої Національної опери викликає такий інтерес. Опера С. Прокоф'єва «Війна і мир», що відбудеться 22—23 лютого, безумовно, ажіотажна подія.

За словами Петра Чуприни, гендиректора столичного Оперного театру, небагато у світі театрів, яким під силу цей твір. Справді — сорок три сольні партії, сто сорок людей одночасно в другій картині (бал), розгорнуті хорові сцени, сама музика Прокоф'єва, складна для виконання й сприйняття!..

У виставі (диригент Володимир Кожухар, режисер Дмитро Гнатюк, хормейстер Лев Венедиктов) залишено всі 13 картин, лише трохи скорочено. За третьою редакцією автора, опера йде один вечір і триває чотири години.

Можливо, любителі «традиційного Толстого» будуть втішені, а музичні критики розчаровані: нова постановка не містить «модерну» ні в декораціях за ескізами видатних сценографів XX століття (Ф. Нірода Є. Чемодурова, Ф. Федоровського), ні в костюмах (їх 400, і всі — мов із музею). Виняток — хіба що сцена балу (балетмейстер Віктор Яременко).

Вражає термін підготовки — роботу було почато 15 січня! До слова, паралельно артисти працюють в опері Пуччіні «Турандот», що вийде в червні. Але, як сказав П. Чуприна, це нормально, тим паче що в опері Прокоф'єва зайняті молоді здібні співаки, які після прем'єри, можливо, стануть зірками.

Для декого «Війна і мир» стане ретроспективою, адже оперу вже ставили на цій сцені 1956 року. Д. Гнатюк, народний артист України, згадуючи ту постановку (де виконував роль Кутузова), каже: «Я щасливий знову доторкнутися до цієї музики!».

Прем'єра «Війни і миру» на київській сцені не випадкова: Прокоф'єв, як відомо, народився в Україні, а цьогоріч — 50 літ, як його нема з нами.

Вже в березні Національна опера планує гастролі до Вінтертура (Швейцарія), де й покаже «Війну і мир».

Олеся НАЙДЮК.

АКТУАЛЬНО

Опалювальний сезон розпочнеться в березні?

У Брянці Луганської області досі не опалюються шість багатоповерхівок. 445 мешканців усю зиму провели в холодних квартирах, а дві середні школи з цієї причини було закрито. Дітлахам доводиться навчатися в сусідніх школах, через що класи виявилися переповненими. Аварійна ситуація з теплопостачанням склалася в Брянці ще наприкінці минулого року через розрив гілки Перевальського водоводу. Ремонтно-відновлювальні роботи ведуть уже два місяці і, можливо, завершать їх лише в березні. Проблема стара — брак коштів. Міська влада звернулася по допомогу до Кабінету Міністрів: на відновлення водопостачання потрібно 700 тис. грн. Із резервного фонду обласного бюджету 200 тис. грн. уже виділено, проте цієї суми вочевидь мало. Брянківці сподіваються на допомогу держави.

Алла АНТИПОВА.

Луганськ.

Людей виховують голуби

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

ВІДРОДЖЕННЯ ТРАДИЦІЙ

У Дніпропетровську проходять Дні любителів голубівництва

Рік тому тут створено обласне товариство голубівників. Ініціатор цього народний депутат Анатолій Клименко нагадує: після війни цих птахів тримали практично в кожному дворі, голубники були майже біля всіх багатоповерхових будинків у містах. Вважалося, що «сизокрилі» — то душі загиблих на війні батьків, синів і чоловіків, пам'ять про них.

Члени товариства планують зробити голубники для шести дитячих будинків-інтернатів обласного центру. В перспективі «будинки для птахів» з'являться і в усіх інших дитячих закладах регіону. Це допоможе виховати в дітей кращі риси характеру і, можливо, відверне підлітків від згубних звичок.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Дніпропетровськ.

АНОМАЛІЇ

Грізна загадка неба

Художник Віктор Ломакін із Орла працював у своїй майстерні. Десь удалині чулися звуки грози. Раптом чоловік побачив, як просто зі стіни із шурхотом, що нагадував шелестіння сторінок книжки, повільно виповзає істота із світляними очима. Тіло монстра, вкрите сірою шерстю, було завдовжки майже 20 сантиметрів. З боків можна було роздивитися короткі крила. Пролетівши трохи більш як метр, істота вдарилася об лінійку, на яку спирався художник, і зникла. Отямившися, Віктор подивився на підлогу і побачив, що дошки біля лінійки трохи обвуглилися. Це трапилося 6 липня 1967 року.

Не менш фантастичний випадок стався 1993 року в Карелії з подружжям із Петербурга. Наближалася гроза, і чоловік вирішив занести до намету речі, що залишалися зовні. Вийшовши з нього, він побачив кулю, за котрою, як за кометою, тягнувся довгий шлейф і яка прямувала до нього. Придивившись, інженер із жахом виявив, що в повітрі летить... людська голова з розкуйовдженим сивим волоссям і довгою бородою! На голові виразно виділялися пронизливі чорні очі, які, не кліпаючи, дивилися просто на туриста. Опам'ятавшися, той кинувся навтікача, а «голова» повільно поплила в бік річки. Дружина, яка вибігла з намету, побачила лише кулеподібний згусток, що рухався над водою паралельно берегу. За її свідченням, майже одночасно, щойно чоловік вийшов із намету, припинив працювати приймач: щось гучно тріснуло, а потім він зовсім замовчав. Зламався й електронний годинник чоловіка.

Незважаючи на нереальність та очевидний містичний флер, обидва випадки мають, на думку науковців, цілком наукове пояснення. Люди стали свідками рідкісного природного явища — кульової блискавки. Її фізичну природу й досі не пізнано, а здатність раптово з'являтися і зникати, проникати через скло та стіни зумовила появу геть фантастичної гіпотези: це жива, а можливо, навіть і розумна істота!

А якщо відкинути містику і фантастику, то цей згусток енергії, зазвичай діаметром 20—50 сантиметрів, що пересувається зі швидкістю 0,5—1 метр на секунду, є інтенсивним джерелом електромагнітного випромінювання. Саме він учиняє різні «жарти»: випаровує обручки в людей просто з пальців, виводить з ладу техніку. Низькочастотні випромінювання можуть впливати і на психіку людини, спричинюючи галюцинації, головний біль, почуття страху.

Зі звичними, лінійними, блискавками, незважаючи на їх, здавалося б, тривіальність, теж пов'язано чимало загадок. Щодня в атмосфері нашої планети вирує 44 тисячі гроз і щосекунди в землю встромляється більш як 100 блискавок. Проте найгрозовішим місцем у світі визнано місто Багор (Індонезія). Тут блискавки з'являються в середньому 322 дні на рік. Країною злих блискавок називають великий район на південному заході Кенії. Щороку від розгулу стихії (блискавки тут борознять небо 210 днів на рік) гинуть до ста осіб.

А ось про мешканців селища Оравікоскі, що в Фінляндії, можна без перебільшення сказати, що вони живуть серед блискавок. Тут навіть було зареєстровано своєрідний рекорд — 2276 блискавок, які розрядилися в землю протягом однієї грозовиці.

З точки зору фізики, блискавка — це розряд електричного струму, що виникає за певних умов всередині хмар або між хмарою і землею. Його потужність може сягати кількох мегават, а температура — 30 тисяч градусів, що вп'ятеро вище за температуру на поверхні Сонця!

Сьогодні синоптики цілком спроможні провістити виникнення грози. Але поведінка блискавки здебільшого не піддається прогнозуванню і розумінню. Один випадок дивовижніший за інший: блискавка спалює білизну, не зачепивши верхній одяг; «збриває» з людини все волосся; сплавляє в один злиток всі монети, не спалюючи купюри, що лежать поруч; наскрізь пронизує людину, ввійшовши в груди і вийшовши із спини, проте на тілі після цього не залишається жодного сліду (мало того, у постраждалого зникає хронічна виразка шлунка). В цих випадках усе, дякувати Богові, скінчилося для потерпілих лише переляком.

Та наслідки бувають і трагічніші: блискавка розтинає людину з ніг до голови, ніби сокирою; група людей, що загинула від удару блискавки, розсипається на порох на очах у рятувальників; тіло вбитої людини не дубіє і не розкладається — час неначе зупинився в ньому назавжди...

Сліпа стихія здатна також надовго причепитися до об'єкта своєї «любові». Хрестоматійною у зв'язку з цим стала історія канадського офіцера Саммерфорда. Перше своє поранення він одержав ще 1918 року — його скинув з коня удар блискавки. Демобілізувавшися, він повернувся на батьківщину і 1924 року під час рибалки потрапив у грозу. Від розряду в нього паралізувало праву частину тіла. Через шість літ, гуляючи міським парком, відставний майор знову зустрів пекучий «поцілунок» і за кілька днів помер. А ще за чотири роки блискавка розбила надгробок Саммерфорда!

Дивна «пристрасть» зламала життя болгарки Марти Маїкія. Усіх трьох її чоловіків (американця, француза і німця) вбила блискавка невдовзі після весілля. Більше Марта нікого не наважувалася ощасливити своїм коханням.

Деякі випадки не вкладаються навіть в розмиті рамки гіпотез... Пакистанський селянин Нафтула Муххамед сім діб був непритомний після удару блискавки, а прийшовши до тями, заговорив незнайомою досі японською мовою!

Ще 1806 року «Американ джорнел оф сайєнс» надрукував історію Семюела Лефферса, в котрого після удару блискавки паралізувало праві кінцівки і зник зір. Потім його стан дещо поліпшився. Але кардинально він вилікувався тільки після другого удару блискавки. До містера Лефферса повернувся зір, минув параліч. Справу затьмарило лише одне: блискавка пошкодила його слух.

Зони, в які за певними геофізичними параметрами грозові розряди б'ють із завидною наполегливістю, називають «гніздом блискавок». У давні часи такі зони наділялися в свідомості людей магічними властивостями. На Русі в місцях удару блискавки завжди копали колодязі. Вважали, що блискавка вказує місце, де підземне джерело шукає виходу на поверхню. Блискавки «винні» і в тому: що скіфські кургани було пограбовано ще в давнину: злодії вибирали пагорби, куди найчастіше влучали блискавки, і знаходили там золото.

Олег ДЕНИСОВ.

Випробування непевністю й невпевненістю

Здається, ніколи за час незалежності України її зовнішня політика не мала таких випробувань, непевності й нервового балансування, як протягом останнього року

АНАЛІЗ РОКУ

Важко сказати, що можна записати в зовнішньополітичний актив державі, яка, на словах, так твердо й безповоротно намірилася стати природною частиною об'єднаної Європи. Можливо, за нинішніх обставин в актив можна записати й слова. «Дискусії бути не може: Україна обрала стратегічний шлях розвитку — Європейський союз, і наше завдання, щоб суспільство було до цього готове», — заявив у квітні минулого року Президент Леонід Кучма в інтерв'ю агентству Рейтер. І підкреслив: «За зовнішню політику, за Конституцією, особисто відповідає Президент країни, і, поки я Президент, вона буде такою».

Що за тактика така?

Минулий рік приніс для України нагальну потребу в інтенсивному політичному діалозі і з Євросоюзом як таким, і з керівництвом його найвпливовіших країн. Адже ЄС замислився, нарешті, над майбутніми відносинами з нашою державою, розпочалася робота над документами, що ці відносини регламентуватимуть. Отож постійні контакти, знаходження союзників у лобіюванні українських євроінтеграційних інтересів — саме ці завдання гостро постали перед нашою зовнішньою політикою. Чи виконані вони? І контакти, і активні спроби досягти свого, змусити ЄС побачити Україну чимось більшим, аніж майбутнім сусідою, були. Але складається враження, що політичний вимір української євроінтеграції замкнуто чомусь тільки на держсекретарі українського МЗС Олександрові Чалому. Він справді є одним із провідних і найперспективніших українських дипломатів, і аж ніяк не применшуючи ролі держсекретаря МЗС, хочеться, однак, поставити запитання: можливо, нинішні потреби та інтереси України вимагають у переговорах з Євросоюзом та окремими його країнами вищого представництва з боку нашої держави? Голова Комітету Верховної Ради з питань євроінтеграції Борис Тарасюк з цього приводу зазначив, що визначений як пріоритетний курс України на євроінтеграцію торік не лише не дотримувався, а й деякою мірою навіть заперечувався, якщо виходити з кількості візитів Президента України до інших країн. А таких найбільше перепало на Росію, країни СНД та Азії.

Проте ця дивна тактика бачиться лише однією з причин цілковитої відсутності просування України до її офіційної заповітної мети. Минулого року і чільники Євросоюзу, і представники окремих його країн-членів недвозначно й чітко давали зрозуміти: найбільшими перешкодами для європейської інтеграції України є внутрішні. «Дорога, якою йде нині Україна, не наближає, а, навпаки, віддаляє її від європейських інституцій. Треба міняти курс, ми готові допомагати», — відверто заявив у жовтні у Варшаві на спільній із Леонідом Кучмою прес-конференції генеральний секретар Ради ЄС Хав'єр Солана. Велика різниця між деклараціями українських високопосадовців і реальними справами стала широковживаним і цілком логічним аргументом у відповідь на намагання офіційного Києва добитися статусу асоційованого члена ЄС або принаймні обіцянок про можливість такого. Тож чи має Україна шанс отримати щось більше, аніж просто статус сусідньої держави? Якщо й має, то невеликий. Нині в ЄС триває робота над відповідними «сусідськими» угодами і, реально, в Києва немає ані союзників, ані дійових аргументів, щоб вплинути на їх майбутній зміст. Залишається чекати кінця нинішнього півріччя, сподіваючись хіба що на далекоглядність Брюсселя. Променем світла видається рішення ЄС запросити Президента Кучму на Європейську конференцію, що відбудеться у квітні в Афінах, — особливо, якщо згадати неприємні нюанси участі глави України у схожому заході НАТО. Саме в Афінах будуть офіційно підписані угоди, які зафіксують безпрецеденте розширення Союзу. Можливо, це свято об'єднаної Європи надихне українське керівництво на якісь реальні, а не декларативні євроінтеграційні кроки.

Тривожні тенденції

Наче за законом сполучених посудин, порожнина в євроінтеграційному напрямі української зовнішньої політики була щедро й гамірно заповнена бурхливими контактами з Росією. Немовби змучені тривалою розлукою приятелі, дві держави не могли, здається, натішитися весь рік. І з цього ж почали 2003-й. Президенти зустрічалися в Москві, Києві, Санкт-Петербурзі, Кишиневі, Запоріжжі, Одесі... Саме в «перлині біля моря» Леонід Кучма заявив: «10 років існування незалежної України показали, що без Росії ми жити не можемо». Москва, користуючися гарною нагодою погіршення відносин офіційного Києва із Заходом, пристрасно й наполегливо пропонувала вступати у своє Євразійське економічне співтовариство. І те, що Україна поки що відбивається від такої настійливої пропозиції, за нинішніх умов можна вважати її зовнішньополітичним досягненням. «Ми не є й не будемо членами ЄвразЕС. Це моє переконання», — заявив у грудні на прес-конференції Леонід Кучма.

■ ■ ■

Чи має Україна шанс отримати щось більше, аніж просто статус сусідньої держави?

■

Однак помітно, що в україно-російських відносинах дедалі частіше спостерігаються тенденції до зміни офіційним Києвом своїх позицій і поглядів. Чому, наприклад, Україна, яка від самого початку роботи над створенням газотранспортного консорціуму наполягала на наданні їй контрольного пакета акцій, погодилася врешті-решт на 50 відсотків? Чому від участі в консорціумі фактично усунуто німецьку сторону, хоча політичне рішення про його створення приймали лідери трьох держав? Ще у вересні Голова Верховної Ради Володимир Литвин критикував підготовлений до підписання проект документа, зазначивши, що українські фахівці не обчислили, що Україна виграє, а що втрачає зі створенням цього консорціуму. А недавно в інтерв'ю російській газеті «Час новин» він заявив: «Є політичне рішення про ефективне використання російського газу й української труби в інтересах європейських споживачів. Що таке цей консорціум, які механізми його діяльності, невідомо. Політичні дискусії тривають навколо документів і матеріалів, яких поки що не існує. Тільки-но стане ясно, що захищено національні інтереси кожної зі сторін, і Рада прийме ці аргументи, проблем із ратифікацією не буде. Думаю, європейські компанії теж обов'язково будуть присутні в цьому консорціумі, тим більше що такі домовленості є».

Іншим прикладом певної непрогнозованості російського напряму української зовнішньої політики стало підписання (28 січня цього року) Договору про держкордон. У ньому, зокрема, зафіксовано, що «ніщо в цьому договорі не завдає шкоди позиціям України і РФ щодо статусу Азовського моря і Керченської протоки як внутрішніх вод двох держав». Але ж від самого початку переговорного процесу Україна так рішуче виступала за уникнення формулювання «внутрішні води» і за розмежування водних просторів згідно з нормами міжнародного права. Навіть погрожувала здійснити це в односторонньому порядку, відповідно до конвенції ООН. «Україна наполягає на тому, що кордон повинен бути нанесений по дну і водній поверхні, оскільки через відсутність чіткого кордону виникає низка непорозумінь, зокрема судові справи затриманих на території України суден за незаконний лов риби не розглядаються в Росії...», — заявляв раніше держсекретар МЗС Юрій Сергєєв. Тепер договір про держкордон підписано, але ж узаконено в ньому, фактично, відсутність кордону в Керченській протоці й Азовському морі. Щоправда, Юрій Сергєєв в інтерв'ю газеті «День» пояснює зміну української позиції так: «... У статті п'ятій цього документа фіксується наше бажання продовжити переговорний процес з тим, щоб домовитися, я підкреслюю, саме домовитися про те, який вигляд матиме кордон по суміжних морських просторах — Азов, Керченська протока, Чорне море. Ця стаття фіксує позиції наших країн, які, як мені здається, вже зближуються». Здається, однак, також, що тепер домовлятися з росіянами нашим дипломатам буде не так-то просто.

Рік, що підкреслив суперечності

У Західній Європі всі ці тенденції, помножені на погіршення ставлення до українського керівництва з боку Заходу, викликають цілком логічне відчуття поступового й безповоротного втягування України в орбіту російського впливу. Про це відкрито пише європейська преса, про це кажуть у неформальній обстановці політики й офіційні особи. Очевидні суперечності української зовнішньої політики не можуть не позначитися на бажанні західних держав мати справу з Києвом, орієнтуючи їх тільки на Москву. Яка, як це тепер бачиться Заходу, має потужний — і офіційний, і неформальний — вплив на Україну, принаймні на її керівництво. Давня мета Росії — бути на Заході свого роду представником усього СНД, а надто України, поступово набуває виразності. «Складення спільних потенціалів у разі узгоджених дій на світовій арені лише зміцнить позиції Росії й України», — так привабливо формулює це Президент РФ Володимир Путін. Він, на відміну від свого українського колеги, має регулярні зустрічі з Блером, Шрьодером, Шираком, Бушем. Чи варто дивуватися, що Росія, яка не збирається вступати ані в НАТО, ані в ЄС, просунулася у відносинах з цими організаціями значно далі такої ніби твердої й активної у своїй євроінтеграції України?

До того ж останній рік приніс небачену кризу у відносинах зі Сполученими Штатами. Можна по-різному трактувати її причини (офіційно Київ називає упередженість Вашингтона в питанні можливого продажу Україною Іраку радарів «Кольчуга»), можна говорити про американську гордину та

■ ■ ■

Суперечності української зовнішньої політики не можуть не позначитися на бажанні західних держав мати справу з Києвом

■

нав'язливу войовничість нинішньої американської адміністрації, проте факт залишається фактом: Україна у своїх стратегічних євроінтеграційних устремліннях позбулася потужної підтримки могутньої держави. А така підтримка була, аж до лобіювання ідеї надання нашій країні статусу асоційованого члена Євросоюзу. США, на відміну від ЄС, завжди бачили в Україні самостійну зовнішньополітичну одиницю, не ставили її в один ряд з Молдовою й Білоруссю й не розглядали українське майбутнє крізь російську призму.

Міністр закордонних справ нашої держави Анатолій Зленко заявив, що відносини із США мають бути цього року вирівняні. Завдання надзвичайно важке. США і надалі наполягають на тому, що влада схвалила продаж «Кольчуг» Іраку, отож її активна участь у цьому вирівнюванні (тобто контакти на найвищому рівні) є неможливою, про що ясно дають зрозуміти самі американці. Чи буде дозволено вирівняти ці відносини іншим, нижчим українським рівням — ось у чому питання.

* * *

Тенденції, що ними була позначена українська зовнішня політика минулого року, безперечно, будуть тою чи іншою мірою притаманні й року нинішньому. З першого липня запроваджує візовий режим Польща, незабаром має бути завершена робота над «сусідськими» угодами, що їх розробляє нині Європейський союз. Можлива війна в Іраку потребуватиме від Києва зовнішньополітичної мудрості, мінімуму емоцій та максимального врахування стратегічних національних інтересів. А ще є у нас такий сусіда, як Румунія, переговори з яким про владнання всіх кордонних питань президенти Кучма та Ілієску домовилися завершити до 1 червня, однак прогресу поки що немає жодного. І прагнення вступу до Світової організації торгівлі (а відповідний процес якось раптом, після незмінно оптимістичних заяв, виявився «заваленим») обіцяє деякі несумні видовища та неординарні рішення. Приблизно в червні в Парламентській асамблеї Ради Європи розглядатимуть питання виконання Україною її членських обов'язків і зобов'язань: це завжди подія. І, звичайно, головування України в СНД та Рік Росії — саме те, чого бракує нині стратегічній українській євроінтеграції... Усе це разом обіцяє захопливий зовнішньополітичний рік. Міністр закордонних справ Анатолій Зленко так і сказав: цей рік буде непростим для України і її зовнішньополітичної служби, на українських дипломатів чекають доволі складні завдання, головним з яких є віднайдення місця України в нових геополітичних координатах.

Мабуть, якщо сказати менш дипломатично, то це буде так: нашу державу слід терміново розвернути якщо не на сто вісімдесят, то хоча б градусів на сто, інакше вона всядеться-таки на дуже непривабливе геополітичне місце. І зіскочити з нього потім буде неможливо.

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.

ФОТОФАКТ

Фото АП.

Темпераментні іспанці англійців не розуміють. Це довів п'ятий національний фестиваль з боді-арту, який відбувся в Мадриді. Переможниця — Джудіт Мартін — зобразила на тілі манекенниці «байдужу лондонську посмішку», якою мешканці туманного Альбіону відповідають на 70 відсотків запитань.

77 років і 8 місяців сімейного щастя

Литовський Фонд культури разом з агентством «Фактум» мають намір зареєструвати в Литовській книзі рекордів нове досягнення — тривалість подружнього життя.

Віра Тагільцева, 1903 року народження, і Константінас Лапінас, 1901 року народження, пішли під вінець у 1921 році. Вони були молоді й щасливі, їхня батьківщина Литва знову стала незалежною від Російської імперії. А сама Європа приходила до тями після кривавої першої світової війни.

За час щасливого сімейного життя Литва знову втратила і здобула незалежність. Через неї двічі пройшли фронти другої світової. Пройшли й колективізація, і розвиток соціалізму. Бачили вони і руйнування створеного колективізацією великого сільського господарства та повернення до хутірської системи. Але й бачили, як місто Вільно стало Вільнюсом — столицею Литовської РСР. Усе було в довгому житті...

За 77 років і 8 місяців спільного життя сім'я виховала двох дітей, має чотирьох онуків і шестеро правнуків.

Володимир СТРОЙ.

Традиція встановлювати рекорди

В ОАЕ вирішили встановити відразу 6 світових рекордів для Книги рекордів Гіннесса. Деякі нові досягнення, що претендують на світову першість, було представлено в громадському парку Сафа.

Серед них — велетенський фотоальбом розміром 2,4 х 2 м з фотографіями, що відбивають різні події та заходи Міжнародного торгового фестивалю (МТФ), який проходив цього тижня в Дубаї, а також килимок 10 х 4 м, котрий використовують мусульмани під час молитви, та малюнок олівцем завдовжки 300 м.

Більш як два кілометри доведеться пройти тим, хто захоче помилуватися красою понад 65 тисяч різних квітів, висаджених у бордюр парку, передає РІА «Новини».

Національну специфіку Еміратів буде відображено у величезній абайї (традиційна чорна жіноча накидка) для «Гулліверки» заввишки 8,37 та завширшки 3,66 м і чоловічій головній хустці з витим шнуром розміром 58 х 70 м, а завтовшки 15 см.

Стало вже традицією, що наприкінці щорічного МТФ встановлюють світові рекорди, чимало з яких потім знаходять місце на сторінках Книги рекордів Гіннесса.

Винятком був минулий рік, коли тисячі бажаючих подивитися на нові здобутки не змогли пройти до парку поблизу порту, бо того дня в Дубаї сталася трагедія: вода прорвала шлюзові стулки найбільшого у світі сухого доку.

ФОТОФАКТ

Відвідувачі нового океанаріуму, який щойно відкрився у Валенсії, спостерігають за акулами. Загалом у цьому найбільшому в Європі морському парку живе близько 45 тисяч представників морської фауни.

Фото АП.

Телевізори працюватимуть на відходах

Телевізори та інша побутова техніка в Японії невдовзі працюватимуть на елементах електроживлення, основаних на звичайних харчових відходах і мікроорганізмах. Відповідну технологію вже розроблено НДІ при Міністерстві економіки та промисловості країни спільно з електротехнічною корпорацією «Шарп», **повідомляє ІТАР-ТАКС.**

Екологічно нешкідлива система функціонує за рахунок переробки біологічного сміття на поживну рідину, яку пожирають мікроби і після цього виділяють водень. Цей газ, у свою чергу, надходить до так званих паливних батарей, де внаслідок реакції з розчиненим у повітрі киснем утворюється електроенергія. Кінцевим продуктом усього процесу є звичайна вода. За словами фахівців, щоб забезпечити роботу, скажімо, рідкокристалічного телевізора, достатньо мати дволітрову ємність з мікробами. А прилад з паливними елементами за розмірами відповідає сірниковій коробці. Практичне застосування нової технології планувано розпочати після випробувань через 4—5 років.

СУСПІЛЬСТВО

Ігор ШАРОВ: «Неправі ті чоловіки, які розповідають дружинам усе»

ХТО Є ХТО

Із досьє «ГУ». Ігор ШАРОВ. Лідер депутатської фракції партій Промисловців і підприємців та «Трудова Україна». Має дві вищі освіти — історика та економіста. Народний депутат України другого, третього і четвертого скликань. Перед обранням народним депутатом — голова правління АТЗТ «Інтергаз». Працював постійним представником Президента України у Верховній Раді, заступником міністра Кабінету Міністрів. Радник Президента України. Одружений, має двох синів і доньку.

Фото з особистого архіву І. Шарова.

— Перше запитання поставлю майже за Шевченком: хто ви, чий син, яких батьків?

— Мій батько був військовим, потім — партійним функціонером. Наша сім'я, в якій було п'ятеро дітей, постійно мігрувала. Переїзди були частиною того середовища, в якому я ріс. На мене, мабуть, найбільше вплинула бабуся по материній лінії. У період чергового переїзду ми, діти, жили у бабусі, яка, власне, й виховувала нас. Оскільки дітей було багато, основне завдання батьків було нагодувати нас і дати найнеобхідніше. Ми росли в степах Кіровоградщини, ніколи не бачили моря, а тому з братами мріяли стати капітанами далекого плавання. Після восьмого класу мама віддала мене до медучилища. Це не було моїм свідомим вибором, але коли потрапив до армії, до Афганістану, зрозумів, що цей мамин крок був інтуїтивно правильним — адже я в меншій мірі брав участь у бойових діях, бо працював як медик.

— А війна згадується?

— Я повернувся зовсім іншою людиною, бо за майже три роки довелося побачити все — і голод, і холод, і смерть, і зраду. Найголовніше, що я усвідомив, — ніщо не може виправдати людську смерть. І коли мене зараз запитують, чи потрібно воювати на Сході, в Іраку, я переконую: немає такого чинника, який міг би виправдати смерть однієї людини і тим паче багатьох людей.

Війна згадується, але зазвичай у снах.

— У велику політику ви прийшли з великого бізнесу. Прийшли, щоб його лобіювати?

— Почну здалеку. Повернувшись із армії, я вступив на істфак Кіровоградського педінституту, потім до аспірантури. У мене були суто партійні кар'єрні плани, бачив себе, скажімо, секретарем якогось обкому КПРС. Але настав 1991 рік. У вересні мав захищати дисертацію, а в серпні відбувся путч. Я залишився і без дисертації, і без роботи, і без партії. Треба було шукати щось нове, і вирішив спробувати себе в бізнесі. І, як на мене, досить вдало. Попрацював у Москві, у Кіровограді, потім мене запросили до Києва в корпорацію «Республіка», яку очолював Ігор Бакай, а я був першим віце-президентом. З цього і почалася моя київська біографія. А в політику справді пішов через низку обставин: держава почала чинити опір великому бізнесу, і треба було шукати шляхи для його захисту.

— Чим відмінні правила гри у великій політиці від великого бізнесу?

— Насамперед усе залежить від людини, за якими правилами вона грає. Для мене головне — тримати слово, а також збалансовувати інтереси друзів і ворогів.

— У вас більше ворогів чи друзів?

— Мають бути і ті, й ті. Одні стимулюють, другі —заохочують. Відколи потрапив у стіни парламенту, я став дотримуватися такого правила: якщо чую якісь образи з боку колег або опонентів, кажу: «Тут немає нічого особистого, це — робота».

— Ви жалкуєте за чимось?

— Єдине, за чим жалкую, — що мало уваги приділяв своїм батькам. Батька, на жаль, уже немає, але й перед мамою я в боргу. Хотілося б більше часу проводити з дітьми.

— До речі, як родина сприймає ваше депутатство?

— Для сім'ї моя робота вимірюється часом моєї зайнятості. Молодша донька на запитання, коли тато приходить додому, каже: «І про погоду». Тобто тато приходить, коли ввечері по телебаченню вже передають погоду. Дружина моя за фахом диригент. Але сьогодні вона передусім дбає про домашнє господарство, виховання дітей. Усе, що за порогом дому, — це дружини, що поза порогом, тобто заробіток, захист родини у великому розумінні, — моє. Вважаю, що неправі ті чоловіки, котрі розповідають своїй дружині все. Це велике навантаження на тендітні жіночі плечі. Хоча, безперечно, раджусь з нею, обговорюю основні питання.

— Ви пишете книги. Звідки це у політика і бізнесмена?

— Чи не кожна людина в молодому віці писала вірші. Я також цим грішив. Свою першу книжку «Повірити в себе» написав у 1998 році. По-перше, хотів поділитися роздумами про свій життєвий шлях, щоб це, може, надихнуло когось із інших людей. До того ж це був період виборів. А до написання книжки «100 видатних імен України» надихнула одна поїздка до Німеччини, коли ми розмовляли з українським послом Анатолієм Пономаренком про те, що немає роботи, яка могла б презентувати нас, українців, у світі. Склав список видатних осіб за тисячолітню історію України, потім звірив його разом із працівниками Національної академії наук, далі створив колектив, з яким працював і в архівах, і з іншими джерелами. А сьогодні вже близька до втілення ідея видати збірник про 100 найвидатніших історико-культурних місць України.

— Хоч у вас більшість часу займає робота, але мають бути і захоплення...

— Захоплень чимало: колекціоную вироби з бивня мамонта, старовинну зброю, автографи знаменитих людей. Із братами тримаємо на Кіровоградщині пасіку —близько 90 сімей. Завести пасіку — це був мій вибір, але, хоч як парадоксально, в мене алергія на бджолині укуси. Там також чимала птахоферма, коні. Люблю подорожувати. Не менше шести годин на тиждень проводжу в спортзалі. У неділю намагаюся бути з родиною.

— Вам не раз доводилося бути другим — у «Республіці» після Бакая, в «Трудовій Україні» — після Тігіпка. Ви прагнете лідерства чи командний гравець?

— Узагалі-то я — командний гравець. Якщо поряд люди, у них є чому повчитися, то це лише імпонує. Я радий знайомству та співпраці і з Бакаєм, і з Тігіпком. Хоча були такі періоди життя, коли мій керівник не відповідав цьому статусу, і тоді я намагався відходити від нього. З розумним керівником можна бути і другим. А коли перший — дурний, то ви розумієте, що другий може бути першим. Нещодавно почув таку фразу: «В Україні дурнів дуже мало, але як вдало вони розставлені».

— Як вважаєте: з вами працювати легко?

— Сьогодні в моді два способи управління колективом — бардак і казарма. Я більше схильний до казарми, але в хорошому розумінні. Спочатку, коли налагоджую роботу колективу, це сприймається негативно. Головне — пройти притирку, а потім потихеньку настрої в колективі змінюються, і він працює, як злагоджений механізм.

На мій погляд, кожна людина є прагматиком. А загалом, усі повинні дотримуватися такої формули: коли працюєш на державу, не забувай про себе, коли працюєш на себе —не забувай про державу.

Інтерв'ю взяла Юліана ШЕВЧУК.

На знімку: Ігор Шаров з дружиною Вікторією та донькою Марійкою.

Родовід закодований у прізвищі

Інтригуючі і несподівані штрихи-доповнення до біографій деяких народних депутатів України

ІСТОРИЧНЕ ДОСЬЄ

У кожного народного депутата України своя біографія, свій шлях у парламент. Водночас прізвища частини з них —додаткова інтригуюча і несподівана інформація про їхнє походження, родове коріння. Часом у звичному імені закодована тисячоліття історія його носія. Пропоную увазі читачів результати моїх кількамісячних дослідів-пошуків. Зрозуміло, нижченаведене — це не абсолютні істини, а лише версії походження окремих прізвищ.

Аніщук Володимир Васильович. У тюркських мовах «ана» означає «мати», «годувальниця», «ані» — «бути таким». Можливо, Аніщук означає «син матері».

Бабурін Олексій Васильович. У давнину в Русі батька називали «баба». «Уріндi» означає «росток», «паросток». Отже, Бабурін — буквально «син батька», «нащадок».

Байсаров Леонід Володимирович. Прізвище тюркського походження, складається з двох частин — «байи» (багатіти, приходити, збавляти) та «сар» (коршак, сила), «сара» (мужній, справжній, чистий). Отже, Байсаров — це буквально «багатий коршак», «багатир».

Бахтєєва Тетяна Дмитрівна. Теж прізвище тюркського походження. «Бахт» означає «щастя». Отже, Бахтєєва — «щаслива».

Бойко Володимир Семенович, **Бойко** Віктор Олексійович, **Бойко** Юрій Анатолійович. Староукраїнське прізвище, яке походить від слов'янського автохтонного імені на зразок Боїслав, Боїмир (його основа — корінь «бой» («битва, побиття»). У деяких діалектах «бойко» трактується як «забіяка».

Буйко Георгій Володимирович. У давній тюркській мові «буйа» розшифровується як «трава», «берег». Етимологію прізвища предка можна трактувати як «безбатченко» — «син трави», «син берега».

Гадяцький Леонід Миколайович. Прізвище має дві версії походження. За першою воно означає, що предок був вихідцем з Гадяча. За другою — пов'язує носія прізвища з гадяцьким полковником у 1678—1687 роках Михайлом Васильовичем Гадяцьким, племінником гетьмана Івана Самойловича (опозиціонером гетьмана Івана Мазепи).

Гмиря Сергій Петрович. Одне із значень слова «гмиря» — людина, яка не йме нічому віри, завжди сумнівається, роздумує, хоче дошукатися до істини. Діалектне «гмирати» означає шкребти, ритися, колупатися, порпатися, роздумувати.

Гудима Олександр Миколайович. Діалектне слово «гудим» означає «той, хто гуде». А прізвище, вірогідно, утворене від слов'янського автохтонного імені Гудимир.

Деркач Леонід Васильович. Поява прізвища має кілька версій. За першою, таке прізвисько отримав предок за назвою птаха. В. Ястребов, досліджуючи етнографічні матеріали на Херсонщині, зробив висновок, що так називали людей низького зросту. М. Сумцов запропонував два свої тлумачення:1) таке прізвисько отримували селяни, які у дитинстві ловили деркачів; 2) так називали людей, які заїкалися.

Драч Іван Федорович. Діалектне слово «драч» означає робітника, який розплює колоди. Також у давнину драчами називали забіяк, тих, хто затіває бійку.

Зінченко Олександр Олексійович. Прізвище походить від імені Зінько, Зіновій. Цікаву версію щодо появи назви роду подав у 1917 році відомий історик Вадим Модзалевський. У його студії «Нові відомості про родину Многогрішних» повідомляється, що гетьман Д. Многогрішний, якого у 1672 році заслали до Сибіру, мав трьох братів — Василя (чернігівський полковник), Саву (стародубський полковник) та Зіновія. Останній «за цілість добра посполитого щире ставаючи, своєю запечатова кровю», загинув у боях за Гетьманщину. Разом з гетьманом репресували усю родину Многогрішних. Потрапив до Сибіру і син Зіновія Михайло. А менших дітей З. Многогрішного та його дружину було помилувано. Як зауважив В. Модзалевський, «ті родичі, що не розділили трагічної долі гетьмана й залишилися жити на Вкраїні, змінили своє прізвище на інше». Менший син Зиновія Василь став називатися Зінченком. Він здобув старшинський уряд городового отамана у Понорниці (Коропський район Чернігівської обл.) ще за гетьманства Івана Мазепи. Діти В. Зінченка теж вже називалися Зінченками.

(Далі буде.)

ОБ'ЄКТИВ

14 лютого. Київ. Хрещатик.
День Валентина по-українськи.

15 лютого. Україною прокотилися марші миру «Ні війні проти Іраку!».

16 лютого. Донецьк. На 14-му міжнародному легкоатлетичному турнірі «Зірки жердини» Тим Лобінгер з Німеччини став переможцем.

17 лютого. Київ. Група молодіжних організацій протестувала проти офіційних заходів до 85-річчя від дня народження В. Щербицького.

19 лютого. Київ. Прес-конференція оргкомітету міжнародної акції популяризації гривні.

18 лютого. У Верховній Раді пройшли парламентські слухання на тему «Підтоплення земель в Україні: проблеми й шляхи подолання».

20 лютого. Київ. У Національному технічному університеті «КПІ» відбулася дводенна науково-практична конференція «Утвердження інноваційної моделі розвитку економіки України».

Сім днів із життя держави очима фоторепортерів Сергія КОВАЛЬЧУКА, Анастасії СИРОТКІНОЇ, Укрінформу, УНІАН

Солов'ї не тривожать солдатів

(Початок на 1-й стор.).

Військовослужбовці нині, мають ще один свій день, на початку зими, але святкують і 23 лютого.

Для них це свято знаходить виправдання в одному парадоксі: воно не мілітарне! Це спершу здасться дивним, а тому вимагає пояснення. А пояснення дуже просте: це єдиний день, коли солдати почуваються вільними, почуваються справді солдатами, а не безправними гвинтиками величезної, неповороткої й жорстокої бюрократичної машини, що зветься Армією. Сьогодні всі вони — солдати, навіть останній штабний писарчук, навіть вічний салага, що не вилазив з кухонних нарядів.

І солов'ї цього дня, як у пісні, не тривожать солдатів — ні справжні солов'ї, ні ті, що оспівують наші священні обов'язки перед будь-якою батьківщиною.

Сьогодні всі солдати, колишні й нинішні — вільні, доля дарує їм цей день, до завтрашнього ранку, а завтра держава знов нагадає їм про обов'язок повернутися на пости, до казарм і шеренг. Тож не тривожте їх сьогодні. Не нагадуйте їм нічого. Вони самі все пам'ятають краще за нас. І дорогу назад, до казарм, вони знайдуть навіть із заплющеними очима. Завтра, ще до світанку, вони повернуться туди. А поки що — нехай мовчать навіть солов'ї.

Знешкодження

Більше місяця працівники Ільїнського маяка (Крим), відмовившись евакуюватися, перебували поруч із саперами, що знешкоджували на його території 450 кілограмів у тротиловому еквіваленті. Надмірна близькість небезпеки притупила в них почуття самозбереження.

«Батьку, припиняймо це, з такими речами не жартують»

Варіантів того, як могли потрапити на очі працівників маяка снаряди часів другої світової, було кілька. У місцевій пресі —заміна дорожнього покриття. Земля нібито стала регулярно просідати. Сантиметрів на сорок. Біля парканчика, від якого метрів п'ять до запасного аркового виходу, а до нього вузенька стежина між квітів? Триколісний велосипед тут забуксував, звичайно, може. Тоді виникла нова версія: «Для відводу дощових і ґрунтових вод. Адже двір як кам'яний мішок. От посеред нього 25х30 см лючок, добре вода йде, постійно. А там почали розкопувати — будівельне сміття. Багнетів на два заглибилися — і...» До місця цього ведуть сходи і воно вище двору метрів на три? От якби тут був басейн до висоти будинків номер два й три, а вони не в один поверх, версія канала б. Давайте, хлопці, третю. «Стовп збиралися ставити». — «А навіщо?» — «Планові роботи».

Поки що більш нічого не доб'єшся. Та й знайомі ми якихось півгодини.

Колєнцов Сергій Григорович, технік маяка: Мій син Сашко, він відслужив у десанті, як побачив, одразу сказав: «Батьку, припиняймо це. З такими речами не жартують». З якими саме? На глибині близько метра побачили іржавий ствол гвинтівки. А за якийсь час детонатор снаряда з ґрунту визирнув. Вони начебто в окишках були. Лоза — не лоза...

Мій погляд падає на розчахнуті двері, за якими — та сама, до бетону розкопана яма. І п'ять кроків до неї нема. Цікаве сусідство...

— Що це була за будівля?

— Старий типовий маяковий льох. Рік приблизно тища вісімсот вісімдесят восьмий. Якщо ви були на Киз-Аульському маяку, там точно такий. Якщо добре зберігся. Тринадцять років ми по ньому топталися. Тут є ще місце, де маятник крутить проти сонця. Хочете подивитися?

У мене поступово виникає враження, що співрозмовник намагається уникати не тільки погляду на напівзасипаний в одному з кутків землею кам'яний мішок, а й розмови про його вміст. Однак скільки завгодно про ювелірну роботу саперів: «Техніка у хлопців стара. Спека, працювати вкрай важко. Дві хвилини — і рушник, дві хвилини — і рушник. В екстрених ситуаціях, коли, наприклад, до стіни припалися зривники снарядів, Вадим наказував усім піти й залишався сам...»

Вадим — це не найголовніший, але для тих, хто на маяку, він якщо й не сам господь Бог, то вже безперечно його заступник зі знешкодження. Є в нього і звання, і прізвище, є його фото в місцевій пресі: щупленький такий хлопчина зі зворушливо відстовбурченими вухами. Є й фраза його, що страх для сапера — це нормальне явище. Не те це все. Він відтепер і назавжди тут —просто, беззаперечно й дуже шанобливо: Вадим. Та й інші — не менш: Сашко, теж молодий. У них обох начебто ще й родин поки що немає. І Андрійко. І Вовка, він трохи старший. Ще мені розкажуть, що хтось із них був в Африці, в Сьєрра-Леоне. Що дало можливість забезпечити родину квартирою. Це ж яку зарплатню треба одержувати, щоб так ризикувати? Там за піднятий снаряд платять 50 доларів. А в нас за все разом одержать гривень 75.

«Що ви шоу влаштовуєте з серйозних речей?»

Ми з механіком маяка Олександром Миколайовичем Холодом («дизеля на мені, радіоапаратура, апаратура ЗНО») перекуруємо на ганку.

— Гвинти? Їх чотири було: дві трьохлінійки й дві Токарева. Половину військові забрали собі. А от ще два... Відразу ж наїхало! І газети, і телевізор! З НТВ навряд. А от оператор з «Чорноморки» поруч крутився. Не він, може, та одна гвинтівка зникла. Друга, можливо, десь на маяку «зависла». В кого? Я теж намагаюся здогадатися. Тут до тебе вже приїздили з нашого місцевого ефесбе. «Були гвинтівки?» — «Були». — «Ага». Та й поїхали.

— Прикурити дайте, — сідає на оцупок біля сходинок начмаяка Півень. Рослий здорован років за сорок. — Їх справді тоді навалило: «Нам тільки подивитися, сфотографувати!» А в мене тут до них уже вистачило... Тридцяте липня, година тиші вечора, вдень-бо копати жарко, прибігає: отак і так. Ні, страху як такого в нього я не побачив. Я злякався. Відповідальний завжди керівник. Зателефонував до військкомату, міліції. «Обгородили?» — «Обгородили.» — «Ну що ж, охороняйте». Наступного дня з'явилися: «Херня, приїдемо завтра». На другий — Панін під'їхав, колишній артилерист: «У ямі багаття не розводити, гранати туди не кидати, нічого страшного».

— Що не кидати?..

— Гранати. Володимир Іларіонович — начальник емнеес і цивільної оборони. Знає, що каже. Я додзвонюся, він приїде, розповість.

— Пофігіст він, як на мене, — вставляє Шура.

— Облиш, — не погоджується Півень. — Знаєш, яка там робота? Дзвонять, крім серйозного, з юридично в істериці: «Алло, емеес?! Давайте швидше, в мене унітаз протікає!!!» А тут як вийшло? Він усіх цих журналістів, ти вже пробач, легко заспокоїв. Приїхав на «Ниві». На багажнику — коса. «Навіщо вам коса?» — «Як навіщо? Бакси косити. Щоб усе керівництво Держгідрографії собі дачі в Коктебелі купило». — «А снаряди...» — «Що снаряди? Оно в мене на задньому сидінні один лежить». Наче, розумієш, від широти душевної дарує. Незнешкоджений від серця відриває. Навіть я з упевненістю їх потім добивав: що ви, мовляв, із серйозних речей шоу влаштовуєте?

— А коли ви зрозуміли, що речі серйозні?

— Тридцятого липня, коли знайшли, ще не так... Хто що знав? Тут у п'ятдесят третьому будівельний майданчик був, теж копали, ніхто й гадки не мав. А тепер багнетів на два заглибилися, — натрапили на протигаз, патрони від трьохлінійок, потім бачать — ряд лежить... І пішлопоїхало. Я згодом врубився: адже там шматок бетону від аркового льоху з землі стирчав, а вони по ньому... ломом!

Дмитро КОНОВАЛОВ.

На знімку: Олександр Холод поруч з безпечною знахідкою розкопу: мірним мильним знаком часів останньої війни.

Фото автора.

(Закінчення буде).

Люди запасу

КОНВЕРСІЯ

Давно відомо, що ламати — не будувати. Розпочавши мінімізацію мільйонного збройного формування, успадкованого Україною після розвалу Союзу, наша незалежна держава все-таки замислилася про подальшу цивільну долю відставних офіцерів.

Уряд ухвалив рішення створити Національний координаційний центр як орган управління Кабміну, який розв'язував би проблеми військовиків, звільнених у запас. 2001 року центр отримав статус центрального органу виконавчої влади, тобто його було прирівняно до міністерства.

Ця структура єдина у своєму роді на пострадянських теренах. У наших сусідів і колишніх колег в армійських лавах ці питання розв'язують на рівні громадських організацій.

Завдання НКЦ — розв'язувати проблеми адаптації офіцерів, звільнених у запас, до умов цивільного життя, здійснювати їх перепідготовку, працевлаштування, курирувати питання конверсії військових об'єктів. Та й проблеми людей, що мешкають у військових містечках, доручено розв'язувати Центру. До речі, нині він розробляє програму конверсії військових баз до 2005 року.

Віддача по максимуму, пенсія по мінімуму

Останніми роками концепція соціальної допомоги істотно змінилася. Якщо раніше вона охоплювала всіх нужденних, то нині пріоритети допомоги НКЦ — ті місця, куди, крім цієї структури ніхто не прийде. Передусім це військові містечка, де залишилися жити звільнені в запас офіцери і їхні сім'ї.

Директор Національного координаційного центру Олександр Шикалов переконаний, що офіцер запасу нині як громадянин соціально не захищений. Він не має права на приватизаційні процеси. Він навіть не може звернутися до центру зайнятості, оскільки отримує пенсію.

Як, скажімо, Сергій Іващенко. Заступник командира частини колишньої ракетної бази 43-ї ракетної армії. Живе відставний офіцер разом із сім'єю у військовому містечку Новокоровичі, що у Житомирській області. Отримує 320 грн., на які має утримувати трьох дітей. Проте Іващенко — висококласний військовий спеціаліст, який має дві вищі освіти і величезний досвід.

Нове життя Новокоровичів

У Новокоровичах залишилися на постійне проживання 2,5 тисячі мешканців — екс-військовиків та членів їхніх сімей. З допомогою Європейського союзу за проектом TACIS профінансовано три проекти. Перший — автотранспортні перевезення. Вже закуплено «Газелі», котрі працюватимуть як мікроавтобуси, перевозячи людей із розташованого в лісі військового містечка до інших населених пунктів.

Другий проект — кабельне телебачення провели. Раніше тут погано показував навіть Перший Національний канал, а тепер інформаційний простір значно розширено. Створено цех деревообробки.

У рамках спільного інвестиційного проекту з Туреччиною у Новокоровичах буде введено в експлуатацію завод з виробництва фарби. Цю фарбу вітчизняного виробництва використовуватимуть на будівництві житла для військовослужбовців.

За словами Шикалова, це військове містечко характерне у плані державного піклування про військовиків. Мовляв, держава сьогодні не розглядає ці містечка як центри соціальної напруженості.

Авіабаза йде «на гражданку»

І ще один об'єкт опікування НКЦ — авіабаза Узин у Київській області. Вона нині залишилася фактично сам на сам з власними проблемами. Військові льотчики не літають з 1992 року, їх звільнено, літаки утилізовано, роботи немає.

НКЦ завершує приймання цього об'єкта в своє оперативне управління. І тут має намір зробити місто-сад. Поки що припинено руйнування містечка і реанімовано злітну смугу аеродрому. В планах — перетворення військового на цивільний транспортний аеродром. Всі умови для цього є: транспортні комунікації — залізниця, траса Київ—Одеса... Тривають переговори з інвесторами.

Щоб підготувати льотчика першого класу для стратегічної авіації, держава має виратити суму, еквівалентну витратам на підготовку трьох докторів технічних наук. Мабуть, нераціонально утилізувати військовий потенціал. Шикалов переконаний, що, формуючи новий підприємницький клас із числа офіцерів, звільнених у запас (а їх уже понад 100 тисяч), НКЦ допомагає українській економіці, використовуючи потужний інтелектуальний потенціал військовиків.

Ольга ВАУЛІНА.

ОФІЦІЙНО

Краще менше, та краще

Фото Юрія ВЕНГЕРЕЩА.

У Генеральному штабі Збройних сил України на робочій нараді підбито підсумки та проаналізовано проведення призову громадян України на строкову військову службу у 2002 році і визначено першочергові завдання щодо організації якісного проведення призовних кампаній у 2003 році.

Генерал-полковник Олександр Затинайко зазначив, що під час призовної кампанії за умов реформування ЗС України та оптимізації їх чисельності важливо не допустити направлення у війська хворих юнаків і призовників з низькими морально-діловими якостями.

— Однією з характерних особливостей останніх призовних кампаній є те, що велика кількість призовників перебуває у залишках вільних ресурсів. Зокрема, восени 2002 року із 177 тисяч громадян, які не мали права на відстрочку і підлягали призову на службу, відправлено у військові формування лише 45300 осіб, тобто 25 відсотків. У зв'язку з цим сьогодні перед військовими комісаріатами не стоїть проблема виконання наряду на призов будь-якою ціною. На перший план виходить завдання укомплектування військ молодим поповненням, яке за станом здоров'я, рівнем освіти та морально-психологічними показниками спроможне швидко адаптуватися до вимог військової служби і якісно виконувати завдання за призначенням, — наголосив начальник Генштабу.

ДУМКИ ВГОЛОС

Камуфляжна реклама — дешево й сердито

«Если б бабой не была, я бы в армию пошла...» — хвацько співають у «бойовому» кліпі напівоголені дівчата одного з російських поп-гуртів. Сидячи верхи на гарматі чи сексуально рухаючись палубою військового корабля, співачки не тільки сприяють підвищенню бойового духу солдатів російської армії, а й позитивно впливають на морально-патріотичне виховання (у сучасному контексті) захисників сусідньої держави. Втім, і нашої теж, бо ефірний простір у нас поки що не має кордонів.

Звичайно, таку «агітку» військові вихователі (вони ж у минулому —політкерівники) назвали б огидною. І якщо слова пісні не суперечать моральним критеріям виховання «справжніх чоловіків», то зовнішній вигляд і невимушена поведінка виконавців шокувала б навіть найзагартованішого в боях генерала похилого віку... І все ж сусіди в такий спосіб додумалися створювати імідж власної оборонної структури не старими методами на кшталт "Ти записався добровольцем?", а сучасними засобами музики, відео, жіночої вроди і тих «культів», що проповідує сучасна молодь. Це добрий приклад втілення у життя права громадянина на інформацію про неминуче виконання свого громадянського обов'язку...

В Україні останнім часом також з'явилися деякі відеоматеріали, на яких місцеві поп-зірки, вбравшись у камуфляж, бігають разом із солдатами, стріляють та відпочивають у казармах. Це один з елементів сучасної рекламної кампанії, що потребують наші Збройні Сили. Їм допомагають (до речі, важко вирішити, хто кому) військкомати, де віднедавна створено спеціальні посади, так би мовити, армійських менеджерів з реклами. Проте був би товар якісний...

Але поки що армійці розмірковують над тим, як підвищити свідомість призовної молоді, повернути престиж професії військового, а головне — де взяти на це гроші. Точніше, як отримати від держави стовідсоткового фінансування своїх нагальних потреб.

Доки триває дискусія, потенційні новобранці ховаються хто куди може. Щоправда, з кожним роком знижується активність цього процесу, бо чисельність армії зменшується, а всіляких пільг та відстрочок стає більше.

Утім, запевнення керівництва Збройних Сил України про те, що в армії все гаразд, не розвіють жах пересічного юнака та його батьків перед цією «державою в державі», доки працюватиме «народне радіо», що повідомлятиме про справжній стан справ за зачиненими дверима оборонного бункера.

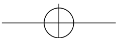
Звісно, армія лише віддзеркалює всі проблеми та негаразди нашого социуму. Це так. Та вона ще збільшує й акумулює до найвищої концентрованості людську ворожість, жорстокість, образливість. Армія — це не тільки школа мужності, а й, по-перше, школа виживання в суцільному екстримі протягом тривалого часу і вдень і вночі. І там негласними законами не заведено скаржитися командирові на своїх старших товаришів, а прийнято самому відстоювати свої права на спокій у годину відбою, на повноцінний солдатський обід, на посилку з дому, на власну думку.

На жаль, більшість наших громадян не має власних адвокатів. А шкода. Було б дуже непогано служити в армії, маючи в себе на службі професіонала, який захищав би ваші законні права людини, поки ви виконуєте свій солдатський обов'язок перед державою.

Ольга ВІТЕР.

Мал. Віктора ПОПОВА.

ДАЛІ БУДЕ

НАРОДНИЙ КАЛЕНДАР

Як лютий не лютуй, а на весну брів не хмур

23 лютого — Прохора і Харлампія. До Прохора баба охала: «Ой, холодно!». А прийшли Прохір і Влас: «Вже весна у нас!». Свято робочої худоби, святять воду і кроплять нею тварин.

24 лютого — Власа. Святий Улас, як і Георгій, вважається захисником і покровителем свійських тварин. Прийшов Влас — з печі злазь.

27 лютого — Мелатія. Погожий день — літо буде гарне, але морози триватимуть.

Прикмети лютого

- Кіт шкрябає підлогу — на вітер і завірюху, дере стіну — на негоду, лежить черевцем догори — на відлигу.
- Білі хмари — на мороз, ясні сутінки — на холоднечу.
- Ранкова зірниця швидко гасне — на мороз.
- Півень хвоста волочить — буде снігопад.

Фото Олега КУТЬСЬКОГО (УНІАН)

ЦЬОГО ДНЯ

- **1806 р.** Народився Левко Боровиковський, поет, один із зачинателів української романтичної поезії.
- **1894 р.** Засновано першу організацію українців в Америці — Український народний союз.
- **1900 р.** У Києві театральні колективи М. Кропивницького і братів Тобілевичів об'єдналися в «Малоруську трупу».
- **1935 р.** В Україні почався масовий рух п'ятисотенниць — змагання за 500-центнерний урожай буряків.
- **1943 р.** Вийшла постанова Державного комітету оборони СРСР про відбудову вугільних шахт Донбасу.
- **1960 р.** Помер співак Іван Паторжинський (бас).

Промова

Відповідальний співробітник відділу з вивчення причин корупції Альберт Іванович Чеснорук розпочав полум'яну промову:

— Шановні колеги, гості, панове! Наявний досвід свідчить про те, що викорінення причин корупції вимагає розробки новаторських ідей та докорінного реформування основних засад суспільства. Наш відділ упритул підійшов до впровадження революційних заходів для попередження та подолання корупційних явищ у нашому житті. Отож про це конкретніше.

Вочевидь, що доповідач хвилювався: щоки його почервоніли від натуги, а очі блищали хворобливим вогнем.

— Узяти хоча б хабарництво, — казав оратор, — попри всі наші колективні зусилля — віз, як то кажуть, і нині там... Народ справедливо ототожнює з хабарником будь-якого чиновника, котрого, до того ж, народ сам і утримує своїм зліденним коштом. Хабарництво проникло в усі клітини нашого державного організму.

У Чеснорука пересохло в роті: він ковтнув загусну слину, а далі жваво вимовив:

— Ми розробили ідею, як боротися з хабарництвом за допомогою самого ж хабара! — Альберт Іванович зробив паузу, щоб слухачі прийшли до тями від його несподіваних слів. — Ми пропонуємо започаткувати для кожного законослухняного громадянина сплату єдиного загальнодержавного щорічного хабара!

У залі і так було тихо, але тепер аж у вухах задзвеніло.

— Так, так! — захлинався Чеснорук, — ви правильно почули: хабар єдиний і загальнодержавний! Якщо свідома законослухняна людина заздалегідь сплачуватиме до Державної хабарворчої адміністрації визначену для нього суму хабарного внеску, вона тим самим інвестуватиме соціальну сферу держави і допомагатиме гарантовано виконати основні статті держбюджету. Водночас, частину хабарного збору ми спрямуємо на доплату до зарплатні свідомому чиновництву, так би мовити, за чесність. При цьому законодавчо помножимо суворість кримінальної відповідальності чиновника несумлінного за несанкціоноване хабарництво. Тоді всіма наявними важелями силових відомств держави ми захистимо кожного громадянина, котрий вчасно й добровільно сплачуватиме єдиний загальнодержавний хабар, від зазіхань з боку будь-яких знахабнілих і злісних антидержавних хабарників. Доповідь Чеснорука досягла апогею, і голос його лунав, немов дзвони найгучніших дзвіниць.

— Ми перестрибнемо через сторіччя, ми обженемо наш трагічний і нестерпний час! Ми поборемо, нарешті...

Альберт Іванович натиснув важіль — і бурхливий потік води замінив йому бурхливі оплески. Тільки в туалеті він дозволяв собі казати вголос мудре, добре і вічне. А тепер — вперед, до робочого столу — писати на п'ятницю доповідь про успіхи в боротьбі з корупцією для інститутської звітної конференції. Чеснорук усівся за письмовим столом, заніс самописку над аркушем паперу і гірко зітхнув, подумавши: «Ех, важко ж нам, реформаторам справжнім!»

Юрій БОЛЬШАК.

АСТРОЛОГІЧНИЙ ПРОГНОЗ

з 24 лютого по 2 березня 2003 року

Використайте цей тиждень для того, щоб змінити свою думку і скоригувати поточні плани. У вас є можливість поступитися і домовитися.

ОВЕН. Ймовірність спілкування з друзями, що перебувають далеко, нові знайомства з іноземцями зростає. Вам доведеться вести велике листування, багато спілкуватися та їздити містом, можлива далека поїздка.

ТЕЛЕЦЬ. Проведена вами аналітична чи дослідницька робота буде оцінена начальством, можливо, це в перспективі дасть вам можливість підвищити професійний рівень, що значно поліпшить матеріальне становище.

БЛИЗНЯТА. Цього тижня зможете обговорити і вирішити важливі питання з своїми партнерами або чоловіком (дружиною). Не відмовляйтеся одразу від того, що вони вам запропонують, найпевніше, ваші ідеї будуть нездійсненні.

РАК. Ви можете зі своїми колегами обговорити і спланувати ваші спільні дії для розв'язання загальних фінансових питань. Якщо вирішуються питання серйозні, врахуйте можливість інтриг з боку начальства і з'ясуйте з ним ці питання заздалегідь.

ЛЕВ. Актуальними можуть стати питання, пов'язані з дітьми, коханою(им), або якимось захопленням. Ваші партнери або дружина (чоловік) можуть запропонувати вам обговорити спільні перспективи і плани на майбутнє.

ДІВА. Протягом цього тижня може виникнути необхідність перерозподілити службові обов'язки між вами і вашими колегами. Не відмовляйтеся від запропонованих вам повноважень. Ви також зможете вирішити питання, пов'язані з житлом і нерухомістю.

ТЕРЕЗИ. Дуже сприятливий період для спілкування з дітьми, ви можете допомогти їм з навчанням. Ваш(а) коханий(а), дитина або хобі потребуватимуть серйозних інтелектуальних витрат або підготовки. Використайте цей тиждень, щоб зміцнити свої стосунки з іноземцями.

СКОРПІОН. Можливо, обговорюватимете своє фінансове становище з членами своєї сім'ї. Вам необхідно виділити якусь частину грошей для домашніх витрат або для придбання предметів побуту. Хтось із батьків може надати матеріальну допомогу.

СТРІЛЕЦЬ. Можете в цей період активно зайнятися навчанням, обробкою інформації. Короткі поїздки, контакти, зустрічі та листування потребуватимуть додаткових зусиль. Використайте цей час для обговорення проблем, що накопичилися.

КОЗЕРІГ. Можете обдумати свої фінансові можливості й запланувати кроки щодо їх реалізації. Але намагайтеся не розкривати козирі, вони не стануть у пригоді. Не виключена можливість додатково підзаробити грошей. Цього тижня постарайтеся зміцнити свої стосунки з колегами.

ВОДОЛІЙ. Можете продемонструвати свої інтелектуальні здібності. Вдалими будуть колективні і громадські справи, можете запропонувати свої ідеї або плани. Намагайтеся не нехтувати думкою колективу або групи однодумців.

РИБИ. Продуктивним цього тижня буде спілкування віч-на-віч з начальством, ваше завдання полягає в тому, щоб чітко зрозуміти, що від вас потрібно. Намагайтеся не афішувати свої плани. Використайте цей тиждень для розв'язання сімейних або квартирних питань.

САМ СОБІ ЛІКАР

Віджену хвороби травами...

- Три столові ложки збору трав звечора покласти в термос і залити трьома склянками окропу. Вранці процідити, розділити на три прийоми і вживати за годину до їди (шавлії — 100 г, квіток липи й бузини — по 75 г).
- У разі сильної простуди з кашлем треба взяти однакові частини оцту і меду (по 100 г), ретельно перемішати. Вживати по столовій ложці три рази на день.
- Якщо сильно закладений ніс, візьміть корінь хрону, дрібно його потріть і змішайте з оцтом. Одержану масу, як маску, прикладайте до носа хвилин на 10—15. Після цього слід обов'язково промити обличчя молоком або протерти вазеліном. Робити це треба кілька разів.

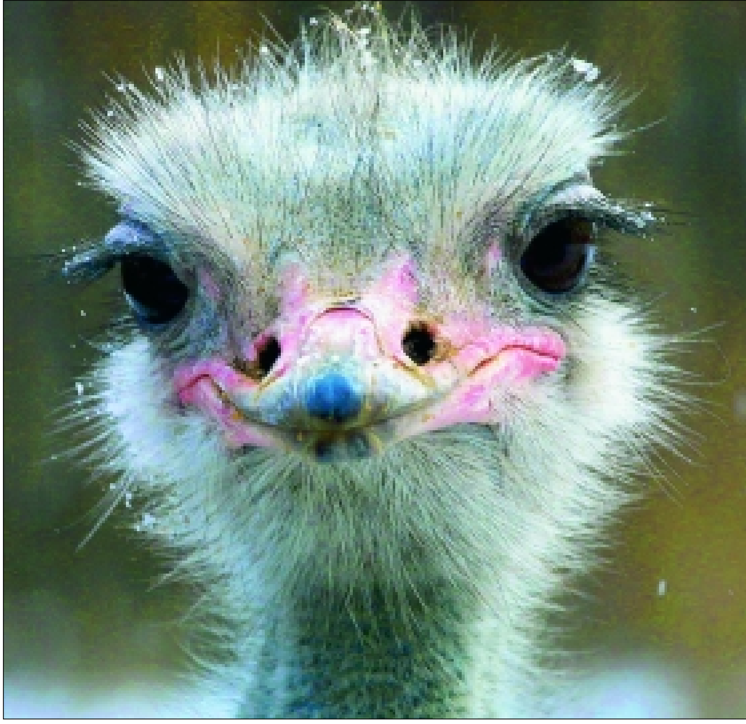
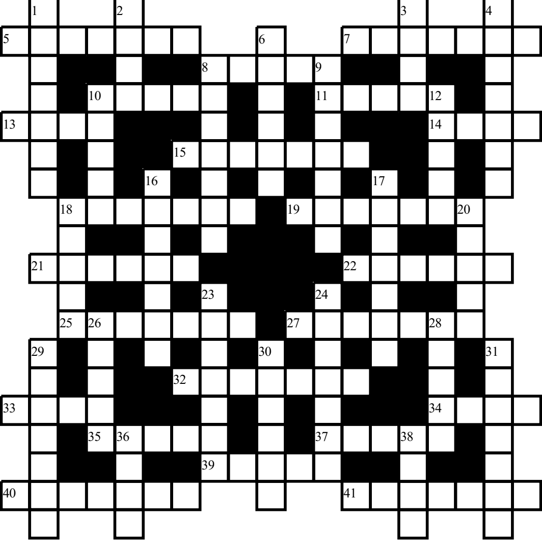

Фото Олександра СИНИЦІ (УНІАН).

Страус під снігопадом

Африканських страусів, що мешкають у Київському зоопарку, утримують у відкритому вольєрі навіть узимку — вони досить легко витримують наші морози. Працівники Київського зоопарку розробили методику інкубування рідкісних видів птахів, зокрема страуса. Вперше методику було успішно випробувано на чорному журавлі. М'ясо страуса скрізь у світі використовують як продукт харчування — у ньому зовсім відсутній холестерин. Україна до цього поки що не готова — тут вартість страусеняти 500—600 доларів США. Тому замовники інкубатора — зоопарки СНД і фірми, котрі вирощують страусів для зоопарків.

Кросворд № 3

Ми продовжуємо друкувати кросворди для конкурсу «Бізнес-кросворд»

По горизонталі:

5. Соответствие биржевого курса ценных бумаг или валюты их номиналу.
7. Биржевой посредник, который может заключать сделки только с другими биржевыми посредниками — членами бирж.
8. Комплект инвестиционных документов.
10. Денежное взыскание в качестве наказания за что-либо.
11. Комиссионное вознаграждение, выплачиваемое биржевым маклером лицу, выступающему посредником между маклером и покупателем ценных бумаг.
13. Крупнейшая итальянская автомобильная корпорация.
14. Превышение рыночной цены золота, курсов валют, векселей и др. ценных бумаг установленного номинала.
15. Передаточная надпись на оборотном документе, удостоверяющая переход прав по этому документу к другому лицу.
18. Выбор гражданства, обычно предоставляемый населению территории, переходящей от одного государства к другому.
19. Составление графиков, диаграмм, предназначенных для анализа рынка, определения его состояния и прогнозирования цен.
21. Избрание должностного лица путём голосования.
22. В Нидерландах: то же, что гульден.
25. Форма проведения торгов, когда выигравшим признается лицо, предложившее по заключению комиссии лучшие условия.
27. Залог недвижимости (земли, строений) с целью получения долгосрочной ссуды.
32. Дословный перевод итальянского слова "сальдо" на русский язык.
33. Монета Исландии, равная 1/100 кроны.
34. Часть света с наиболее привлекательным инвестиционным климатом.
35. Аукцион.
37. Целенаправленно формируемый образ компании, призванный оказать эмоционально-психологическое воздействие в целях популяризации, рекламы и т. п.
39. Устройство для тайного получения информации о деятельности фирмы.
40. Денежная единица Гондураса, равная 100 сентаво.
41. Дебитор.

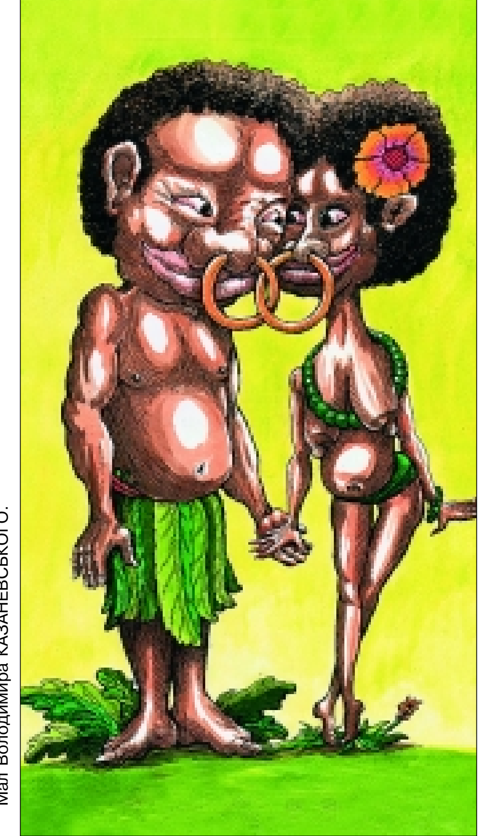
По вертикалі:

1. Система безналичных расчетов, основанная на зачете взаимных требований и обязательств.
2. Одно из наименований международного договора.
3. Денежная единица Лесото.
4. Решение присяжных заседателей в судебном процессе по вопросу о виновности или невиновности подсудимого.
6. Резкое изменение цен на товары и услуги.
8. Разменная монета Германии.
9. Лицо, обязанное уплатить по тратте.
10. Оттиск печати с названием учреждения и адресом на деловой бумаге.
12. Установленные государственной властью общеобязательные правила.
16. Промышленное предприятие с машинным способом производства.
17. Компьютерная служебная программа.
18. Официальный осмотр с целью поиска и изъятия предметов и документов, которые могут иметь значение для следствия.
20. Административно-территориальная единица Польши, входящая в состав воеводства.
23. Общественный вес и авторитет в деловых кругах.
24. Торговец, ведущий куплю-продажу товара большими партиями.
26. Документ о расходовании средств.
28. Технология улучшения качества вин путем их смешивания в определенном соотношении.
29. Портативное беспроводное устройство для приема и записи информации.
30. Сложный вопрос, проблема, требующие исследования и разрешения.
31. Выпуск в обращение денег или ценных бумаг.
36. Административный отдел предприятия или фирмы.
38. Взятые взаймы деньги.

Відповіді на кросворд № 2

По горизонталі: 1. Декрет. 4. Охрана. 7. Санкция. 8. Импорт. 10. Лизинг. 13. Надзор. 14. Ностро. 15. Ранг. 17. Рэнд. 20. Вотум. 23. Пицца. 26. Трест. 27. Концерн. 28. Атака. 29. Кража. 31. Спрос. 33. Глас. 36. Доля. 38. Паника. 40. Арамко. 41. Тоннаж. 43. Инвойс. 44. Идеолог. 45. Репорт. 46. Гравер

По вертикалі: 1. Демпинг. 2. Рост. 3. Тендер. 4. Опцион. 5. Риял. 6. Аудитор. 8. Иена. 9. Радио. 11. Истец. 12. Гимн. 15. Рейтинг. 16. Наценка. 18. Эмбарго. 19. Дотация. 20. Виток. 21. Такса. 22. Манта. 23. Плебс. 24. Центр. 25. Аванс. 30. Рента. 32. Обман. 34. Лист. 35. Спонсор. 36. Договор. 37. Люкс. 39. Акцепт. 40. Аналог. 42. Жиро. 43. Игра.

Мал Володимира КАЗАНЕВСЬКОГО.

Голос України

Редактор номера Віталій СУДДЯ.

Редколегія: Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Сергій ДЕМСЬКИЙ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛЛЯШ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДЯ.

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання—КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Ціна договірна

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для індивідуальних передплатників — 40224, для підприємств і організацій — 60955.
Загальний тираж 159000.

(р) Платні матеріали.

Комбінат друку видавництва «Преса України».
03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України»

Зам. 0311035. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 454-84-92; телефакс — 234-72-54; відділ реклами — 449-72-53, 454-81-34, 454-81-44; телефакс — 449-85-62.

E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій
Internet: http://uamedia.visti.net/golos

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»